

ПАЙДАЛАНУШЫЛАРДЫҢ MNPS (NAT HLA) ӘУЕ КЕҢІСТІГІНДЕ ҰШУЛАРДЫ ОРЫНДАУЫ ЖӨНІНДЕГІ ТЕХНИКАЛЫҚ НҰСҚАУЛЫҚ МАТЕРИАЛ

ТЕХНИЧЕСКИЙ ИНСТРУКТИВНЫЙ МАТЕРИАЛ ПО ВЫПОЛНЕНИЮ ЭКСПЛУАТАНТАМИ ПОЛЕТОВ В ВОЗДУШНОМ ПРОСТРАНСТВЕ MNPS (NAT HLA)

TECHNICAL GUIDANCE MATERIAL ON OPERATIONS IN MNPS AIRSPACE (NAT HLA) FOR AIR OPERATORS

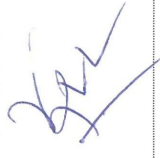
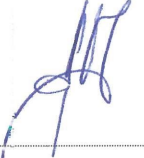
Шығарылған күні / Дата выпуска / Date of Issue: 11/09/2026

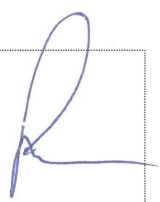
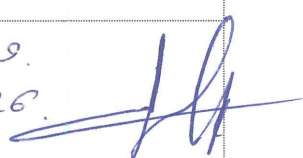
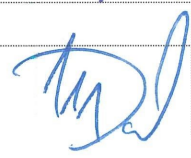
Мәртебесі / Status / Статус: [Approved]

Құжатқа жауапты / Ответственный за документ / Owner:

Директор ДЛЭ / Director FOPS

КЕЛІСУ ПАРАҒЫ /
ЛИСТ СОГЛАСОВАНИЙ /
APPROVAL SHEET

	Лауазымы / Должность / Job Title	Күні / Дата / Date	Қолы / Подпись / Signature
Әзірленген / Разработано / Prepared by:			
Серик Ахметов / Serik Akhmetov	Специалист по авиационным стандартам департамента летной эксплуатации / Flight Operations Standardization Officer	15.09. 2026	
Келісілді / Согласовано / Agreed by:			
Юньков Олексий Вячеславович / Oleksiy Yunkov	Ұшуға пайдалану Департаментінің коммерциялық зәуе көлігі басқармасының басшысы - бас авиациялық инспектор / Руководитель управления коммерческого воздушного транспорта Департамента летной эксплуатации – главный авиационный инспектор / Head of commercial air transport division of flight Operations Department – chief aviation inspector	15.09. 2026	
ЗИЯ КАБИР / ZIA KABIR	Ұшуға пайдалану Департаментінің директоры – бас авиациялық инспектор / Директор Департамента летной эксплуатации – главный авиационный инспектор / Director of flight operations Department – chief aviation inspector	16.09. 2026	
Аденов Галым Маратович / Galym Adenov	Ұшуға жарамдылық Департаментінің директоры – бас авиациялық инспектор / Директор Департамента летной годности – главный авиационный инспектор / Director of department of airworthiness – chief aviation inspector	17.09. 2026	
Есмурзаева Айгерим Сериковна / Aigerim Yesmurzaeva	Басқару жүйесі және норма жасау Департаментінің авиациялық стандарттар және ИКАО стандарттары мен ұсынылатын тәжірибелерді енгізу басқармасының басшысы / Руководитель Управления по авиационным стандартам и внедрению стандартов и рекомендуемой практики ИКАО Департамента системы управления и нормотворчества / Head of standardization and ICAO SARPs implementation division of management systems and rulemaking Department	16.09. 2026	
Курносов Данил Викторович / Danil Kurnossov	Басқару жүйесі және норма жасау Департаментінің директоры – бас авиациялық инспектор / Директор Департамента системы управления и нормотворчества – главный авиационный инспектор / Director of management systems and rulemaking Department – chief aviation inspector	16.09. 2026	
Торебаев Ерлан Серикжанович / Yerlan Torebayev	Сапа және стандарттарға сәйкестік басқармасының басшысы / Руководитель управления качества и соответствия стандартам / Head of quality and compliance division	16.09. 2026	

Абдугалимов Жанат Дулатович / Zhanat Abdugaliyev	Ұшу қауіпсіздігі, стратегия, стандарттау және үйлестіру жөніндегі басқарушы директор / Управляющий директор по безопасности полетов, стратегии, стандартизации и гармонизации / Managing director for Flight Safety, Strategy, Standardization and Harmonization	18.09. 2026	
Сатжанов Аслан Маратович / Aslan Satzhanov	Ұшу қауіпсіздігі жөніндегі атқарушы директор - Басқарма мүшесі / Исполнительный директор по безопасности полетов-член Правления / Executive flight safety officer-member of Management Board	18.09. 2026	
Бекітілді / Утверждено / Approved by:			
Дэниел Майкл Юджин / Michael Eugene Daniel	Бас атқарушы директор – Басқарма Төрағасы/ Главный исполнительный директор – Председатель Правления / Chief Executive Officer – Chairman of the Management Board.	18.09. 2026	

РЕДАКЦИЯ ТІЗІМІ /
ЛИСТ РЕДАКЦИЙ /
REVISION SHEET

Басылым №/ № изд./ Rev. #/	Күні / Дата / Date	Редакция / Редакция / Revision
1.0	11.09.2026	Алғашқы басылым / Первоначальный / Initial issue

ҚОЛДАНЫСТАҒЫ БЕТТЕР ТІЗІМІ / ПЕРЕЧЕНЬ ДЕЙСТВУЮЩИХ СТРАНИЦ / LIST OF EFFECTIVE PAGES

Басылым № / № Раздела/ Section No. /	Бет № / Стр. № / Page No.	Шығарылған күні / Дата выпуска / Date of issue
КЕЛІСУ ПАРАҒЫ / ЛИСТ СОГЛАСОВАНИЙ / APPROVAL SHEET	2-3	11/09/2026
РЕДАКЦИЯ ТІЗІМІ / ЛИСТ РЕДАКЦИЙ / REVISION SHEET	4-4	11/09/2026
ҚОЛДАНЫСТАҒЫ БЕТТЕР ТІЗІМІ / ПЕРЕЧЕНЬ ДЕЙСТВУЮЩИХ СТРАНИЦ / LIST OF EFFECTIVE PAGES	5-5	11/09/2026
МАЗМҰНЫ / СОДЕРЖАНИЕ / TABLE OF CONTENT	6-7	11/09/2026
ҚЫСҚАРТУЛАР, ТЕРМИНДЕР ЖӘНЕ АНЫҚТАМАЛАР / СОКРАЩЕНИЯ, ТЕРМИНЫ И ОПРЕДЕЛЕНИЯ / ABBREVIATION, TERMS AND DEFINITIONS	8-12	11/09/2026
НОРМАТИВТІК ҚҰЖАТТАР МЕН СІЛТЕМЕЛЕР / НОРМАТИВНЫЕ ДОКУМЕНТЫ И ССЫЛКИ / REFERENCES	13--15	11/09/2026
БӨЛІМ А	16-19	11/09/2026
РАЗДЕЛ В	20-25	11/09/2026
SECTION С	26-32	11/09/2026
ҚОСЫМШАЛАР / ПРИЛОЖЕНИЯ / APPENDICES	33-36	11/09/2026

МАЗМҰНЫ / СОДЕРЖАНИЕ / TABLE OF CONTENT

КЕЛІСУ ПАРАҒЫ / ЛИСТ СОГЛАСОВАНИЙ / APPROVAL SHEET	2
РЕДАКЦИЯ ТІЗІМІ / ЛИСТ РЕДАКЦИЙ / REVISION SHEET	4
ҚОЛДАНЫСТАҒЫ БЕТТЕР ТІЗІМІ / ПЕРЕЧЕНЬ ДЕЙСТВУЮЩИХ СТРАНИЦ / LIST OF EFFECTIVE PAGES	5
МАЗМҰНЫ / СОДЕРЖАНИЕ / TABLE OF CONTENT	6
ҚЫСҚАРТУЛАР, ТЕРМИНДЕР ЖӘНЕ АНЫҚТАМАЛАР / СОКРАЩЕНИЯ, ТЕРМИНЫ И ОПРЕДЕЛЕНИЯ / ABBREVIATION, TERMS AND DEFINITIONS	8
НОРМАТИВТІК ҚҰЖАТТАР МЕН СІЛТЕМЕЛЕР / НОРМАТИВНЫЕ ДОКУМЕНТЫ И ССЫЛКИ / REFERENCES	13
БӨЛІМ А.....	16
БІРІНШІ БӨЛІК - ЖАЛПЫ ЕРЕЖЕЛЕР.....	16
А.1 МАҚСАТЫ, ҚОЛДАНЫЛУ САЛАСЫ ЖӘНЕ ҚОЛДАНЫЛУЫ	16
А.2 НОРМАТИВТІК НЕГІЗ ЖӘНЕ ӨЗЕКТІЛІК ТУРАЛЫ ЕСКЕРТПЕ	16
ЕКІНШІ БӨЛІК - ТЕХНИКАЛЫҚ ЖӘНЕ ПАЙДАЛАНУ ТАЛАПТАРЫ.....	17
А.3 ӨУЕ КЕҢІСТІГІ ЖӘНЕ НАВИГАЦИЯЛЫҚ СИПАТТАМАЛАР	17
А.4 ӨУЕ КЕМЕСІНІҢ НАВИГАЦИЯЛЫҚ ЖАБДЫҒЫ.....	17
А.5 БИКТІК ӨЛШЕУ ЖӘНЕ RVSM ӨЗАРА БАЙЛАНЫСЫ	17
А.6 БАЙЛАНЫС, БАҚЫЛАУ ЖӘНЕ БОРТТЫҚ ЖАБДЫҚ.....	17
А.7 ПАЙДАЛАНУ РӘСІМДЕРІ.....	18
А.8 МИНИМАЛДЫ ЖАБДЫҚ ТІЗІМІ	18
А.9 ҰШУ ЭКИПАЖЫНЫҢ ҚҰРАМЫ, ТӘЖІРИБЕСІ, ДАЯРЛЫҒЫ ЖӘНЕ ТЕКСЕРІЛУІ	18
А.10 ТЕХНИКАЛЫҚ ҚЫЗМЕТ КӨРСЕТУ БАҒДАРЛАМАСЫНА ТОЛЫҚТЫРУ	18
А.11 НАВИГАЦИЯ ДӘЛДІГІН МОНИТОРИНГТЕУ ЖӘНЕ ЕСЕПТІЛІК	18
ҮШІНШІ БӨЛІК - ӨТІНІМ ЖӘНЕ РҰҚСАТ БЕРУ	19
А.12 ҰСЫНЫЛАТЫН ҚҰЖАТТАР.....	19
А.13 РҰҚСАТ БЕРУ ПРОЦЕСІ.....	19
РАЗДЕЛ В.....	20
ЧАСТЬ ПЕРВАЯ - ОБЩИЕ ПОЛОЖЕНИЯ	20
В.1 ЦЕЛЬ, ОБЛАСТЬ ПРИМЕНЕНИЯ И ПРИМЕНИМОСТЬ	20
В.2 НОРМАТИВНАЯ ОСНОВА И ПРИМЕЧАНИЕ ОБ АКТУАЛЬНОСТИ	20
ЧАСТЬ ВТОРАЯ - ТЕХНИЧЕСКИЕ И ЭКСПЛУАТАЦИОННЫЕ ТРЕБОВАНИЯ.....	22
В.3 ВОЗДУШНОЕ ПРОСТРАНСТВО И НАВИГАЦИОННЫЕ ХАРАКТЕРИСТИКИ	22
В.4 НАВИГАЦИОННОЕ ОБОРУДОВАНИЕ ВОЗДУШНОГО СУДНА	22
В.5 ВЫСОТОМЕРНОЕ ОБОРУДОВАНИЕ И ВЗАИМОСВЯЗЬ С RVSM	22
В.6 СВЯЗЬ, НАБЛЮДЕНИЕ И БОРТОВОЕ ОБОРУДОВАНИЕ.....	22
В.7 ЭКСПЛУАТАЦИОННЫЕ ПРОЦЕДУРЫ	23
В.8 ПЕРЕЧЕНЬ МИНИМАЛЬНОГО ОБОРУДОВАНИЯ	23
В.9 СОСТАВ, ОПЫТ, ПОДГОТОВКА И ПРОВЕРКА ЛЕТНОГО ЭКИПАЖА	23
В.10 ДОПОЛНЕНИЕ К ПРОГРАММЕ ТЕХНИЧЕСКОГО ОБСЛУЖИВАНИЯ	23
В.11 МОНИТОРИНГ ТОЧНОСТИ НАВИГАЦИИ И ОТЧЕТНОСТЬ.....	23
ЧАСТЬ ТРЕТЬЯ - ЗАЯВКА И ВЫДАЧА ДОПУСКА.....	25
В.12 ПРЕДСТАВЛЯЕМЫЕ ДОКУМЕНТЫ.....	25
В.13 ПРОЦЕСС ВЫДАЧИ ДОПУСКА	25
SECTION C.....	26
PART 1 — GENERAL	26
Chapter 1. Purpose, Scope and Applicability	26
Chapter 2. Regulatory Basis and Currency Note	26
2.1 Regulatory basis.....	26
2.2 Currency note - read before applying	26

PART TWO - TECHNICAL AND OPERATIONAL REQUIREMENTS	28
Chapter 3. Airspace and Navigation Performance	28
Chapter 4. Aircraft Navigation Equipment	28
Chapter 5. Altimetry and RVSM Interface	28
Chapter 6. Communications, Surveillance and Airborne Equipment	28
Chapter 7. Operating Procedures	29
Chapter 8. Minimum Equipment List	29
Chapter 9. Flight Crew Composition, Experience, Training and Checking	29
Chapter 10. Maintenance Program Supplement	29
Chapter 11. Navigation Accuracy Monitoring and Reporting	30
PART THREE - APPLICATION AND APPROVAL	31
Chapter 12. Documents to be Submitted	31
Chapter 13. Approval Process	31
ҚОСЫМШАЛАР / ПРИЛОЖЕНИЯ / APPENDICES	33
ҚОСЫМША / ПРИЛОЖЕНИЕ / APPENDIX 1	34
ҚОСЫМША / ПРИЛОЖЕНИЕ / APPENDIX 2	35

ҚЫСҚАРТУЛАР, ТЕРМИНДЕР ЖӘНЕ АНЫҚТАМАЛАР / СОКРАЩЕНИЯ, ТЕРМИНЫ И ОПРЕДЕЛЕНИЯ / ABBREVIATION, TERMS AND DEFINITIONS

КАӘ ААК ААК	«Қазақстан авиациялық әкімшілігі» Акционерлік Қоғамы Акционерное Общество «Авиационная администрация Казахстана» «Aviation Administration of Kazakhstan» JSC
АҚ АБ AvSec	Авиациялық қауіпсіздік Авиационная безопасность Aviation Security
АП АР	Авиациялық персонал Авиационный персонал Aviation Personnel
ҰҚ БП FS	Ұшу қауіпсіздігі Безопасность полетов Flight Safety
ӘК ВС АС	Әуе кемесі Воздушное судно Aircraft
ҰЖД ДЛГ AIR	Ұшуға жарамдылық департаменті Департамент летной годности department of airworthiness
ҰПД ДЛЭ FOPS	Ұшуға пайдалану департаменті Департамент летной эксплуатации Flight operations department
ИКАО ICAO	Халықаралық азаматтық авиация ұйымы Международная организация гражданской авиации International Civil Aviation Organization
КГА САС	Азаматтық авиация комитеті Комитет гражданской авиации Civil Aviation Committee
КБҚ КРС MGMT	Командалық-басшылық құрам Командно-руководящий состав Management Staff
КҰҚ КЛС FC	Командалық-ұшу құрамы Командно-летный состав Flight Crew
КДСК КППУ RT	Кәсіби деңгейді сақтау курсы Курс поддержания профессионального уровня Recurrent Training
ҚР ИДМ МИИР РК MIID RK	Қазақстан Республикасы Индустрия және инфрақұрылымдық даму министрлігі Министерство индустрии и инфраструктурного развития Республики Казахстан Ministry of Industry and Infrastructure Development of the Republic of Kazakhstan
ӘҚҚК ОВД ATS	Әуе қозғалысына қызмет көрсету Обслуживание воздушного движения Air Traffic Services

ҚЖ ОГ DG	Қауіпті жүктер Опасные грузы Dangerous Goods
КШҰҚ ПВП VFR	Көзбен шолып ұшу қағидалары Правила визуального полета Visual Flight Rules
ТШЖ ПКД CAP	Түзету іс шаралары жоспары План корректирующих действий Corrective Action Plan
АБҰҚ ППП IFR	Аспаптар бойынша ұшу қағидалары Правила полета по приборам Instrument Flight Rules
ҰҚБЖ СУБП SMS	Ұшу қауіпсіздігін басқару жүйесі Система управления безопасностью полетов Safety Management System
ҚР РК RK	Қазақстан Республикасы Республика Казахстан Republic of Kazakhstan
ҰЖН РПП ОМ	Ұшуларды жүргізу бойынша нұсқаулық Руководство по производству полётов Operations Manual / Flight Operations Manual
ПС СЭ АОС	Пайдаланушы сертификаты Сертификат эксплуатанта Air Operator Certificate
СТ СО СІ	Сертификаттық тексеру Сертификационное обследование Certification Inspection
ПЕ ЭС OpSpecs	Пайдалану ерекшеліктері Эксплуатационные спецификации Operations Specifications
ОТО АМО	Бекітілген техникалық қызмет көрсету ұйымы Утвержденная организация по техническому обслуживанию Approved Maintenance Organization
ӘӘПК АППК ARPC	Әкімшілік рәсімдік және процестік кодексі Административтік процедуралық және процестік кодекс Administrative Procedural and Process-Related Code
БСН БИН BIN	Бизнес-сәйкестендіру нөмірі Бизнес-идентификационный номер Business Identification Number
ҰЖҚҰ ОПЛГ CAMO	Ұшуға жарамдылықты қолдау ұйымы Организация по поддержанию летной годности Continuing Airworthiness Management Organization
CDL	Конфигурациялық ауытқулар тізімі Перечень допустимых отклонений конфигурации Configuration Deviation List
ЭСҚ ЭЦП EDS	Электрондық сандық қолтаңба Электронно-цифровая подпись Electronic Digital Signature

EDTO	Ұзартылған ауытқу уақытындағы ұшу операциялары Операции при увеличенном времени ухода на запасной аэродром Extended Diversion Time Operations
EFB	Электрондық ұшу планшеті Электронный полетный планшет Electronic Flight Bag
LVO	Төмен көріну жағдайындағы ұшу операциялары Операции при низкой видимости Low-Visibility Operations
AEK МРП МСІ	Ай сайынғы есептік көрсеткіш Месячный расчетный показатель Monthly Calculation Index
MEL	Минимумды құрал-жабдықтар тізімі Перечень минимального оборудования Minimum Equipment List
ТҚРН РРТО МММ	Техникалық қызмет көрсету регламенттерінің нұсқаулығы Руководство по регламентам технического обслуживания Operator's Maintenance Regulation Manual
MNPS	Минималды навигациялық өнімділік спецификациясы Спецификации минимальных навигационных характеристик Minimum Navigation Performance Specifications
MTOW	Максималды ұшу салмағы Максимальная взлетная масса Maximum Take-off Weight
PBCS	Өнімділікке негізделген байланыс және бақылау Навигация, основанная на характеристиках связи и наблюдения Performance-Based Communication and Surveillance
PBN	Өнімділікке негізделген навигация Навигация, основанная на характеристиках Performance-Based Navigation
POPS	Болжалды оператордың алдын ала мәлімдемесі Предварительное заявление предполагаемого оператора Pre-Application Statement
AFCS	Ұшуды автоматты басқару жүйесі Автоматическая система управления полетом Automatic Flight Control System
CAT	Санат (қонуға дәлме-дәл кіру және қону санаты) Категория (точного захода на посадку и посадки) Category (of precision approach and landing)
DH	Шешім қабылдаудың салыстырмалы биіктігі Относительная высота принятия решения Decision Height
GM	Нұсқаулық материал Инструктивный материал Guidance Material
RVR	ҰҚЖ-дағы көріну қашықтығы Дальность видимости на ВПП Runway Visual Range

SAFA	Шетелдік әуе кемелерінің қауіпсіздігін бағалау Оценка безопасности иностранных воздушных судов Safety Assessment of Foreign Aircraft
AFM	Ұшуды пайдалану жөніндегі нұсқаулық Руководство по летной эксплуатации Aircraft Flight Manual
ASE	Биіктік өлшеу жүйесінің қателігі Погрешность высотомерной системы Altimetry System Error
ATC	Әуе қозғалысын басқару Управление воздушным движением Air Traffic Control
CFL	Рұқсат етілген ұшу эшелоны Разрешенный эшелон полета Cleared Flight Level
FL	Ұшу эшелоны Эшелон полета Flight Level
FTE	Ұшуды басқару техникасының қателігі Погрешность техники пилотирования Flight Technical Error
GMS	GPS негізіндегі мониторинг жүйесі Система мониторинга на основе GPS GPS-based Monitoring System
HMU	Биіктікті бақылау станциясы Станция контроля высоты Height Monitoring Unit
ICA	Ұшуға жарамдылықты қолдау жөніндегі нұсқаулар Инструкции по поддержанию летной годности Instructions for Continuing Airworthiness
LHD	Биіктік бойынша үлкен ауытқу Большое отклонение по высоте Large Height Deviation
MASPS	Борттық жүйелердің ең төменгі сипаттамаларына қойылатын техникалық талаптар Технические требования к минимальным характеристикам бортовых систем Minimum Aircraft System Performance Specification
RMA	Өңірлік мониторинг агенттігі Региональное агентство мониторинга Regional Monitoring Agency
TLS	Ұшу қауіпсіздігінің нысаналы деңгейі Целевой уровень безопасности полетов Target Level of Safety
TVE	Биіктік бойынша жиынтық қателік Суммарная погрешность по высоте Total Vertical Error
VSM	Тік эшелондау минимумы Минимум вертикального эшелонирования Vertical Separation Minimum

SB	Сервистік бюллетень Сервисный бюллетень Service Bulletin
TVE	Биіктік бойынша жиынтық қателік Суммарная погрешность по высоте Total Vertical Error
TGM	Техникалық нұсқаулық материал Технический инструктивный материал Technical Guidance Material
RVSM	Тік эшелондаудың қысқартылған минимумы Сокращенный минимум вертикального эшелонирования Reduced Vertical Separation Minimum
SoC	Сәйкестік туралы мәлімдеме / Заявление о соответствии / Statement of Compliance
SSR	Екінші шолу радиолокаторы / Вторичный обзорный радиолокатор / Secondary Surveillance Radar
UTC	Үйлестірілген әмбебап уақыт / Всемирное координированное время / Coordinated Universal Time
CPDLC	Диспетчер-пилот деректер алмасу байланысы / Связь «диспетчер-пилот» по линии передачи данных / Controller-Pilot Data Link Communications
FCOM	Ұшу экипажын пайдалану жөніндегі нұсқаулық / Руководство по эксплуатации для летного экипажа / Flight Crew Operating Manual
FL	Ұшу эшелоны / Эшелон полета / Flight Level
GNSS	Жаһандық навигациялық спутниктік жүйе / Глобальная навигационная спутниковая система / Global Navigation Satellite System
INS	Инерциялық навигациялық жүйе / Инерциальная навигационная система / Inertial Navigation System
IRS	Инерциялық тірек жүйесі / Инерциальная опорная система / Inertial Reference System
LRNS	Алыс навигация жүйесі / Система дальней навигации / Long-Range Navigation System
ADS-C	Автоматты тәуелді бақылау - келісімшарт / Автоматическое зависимое наблюдение - контракт / Automatic Dependent Surveillance - Contract
ACAS	Борттық соқтығысуды болдырмау жүйесі / Бортовая система предупреждения столкновений / Airborne Collision Avoidance System

НОРМАТИВТІК ҚҰЖАТТАР МЕН СІЛТЕМЕЛЕР / НОРМАТИВНЫЕ ДОКУМЕНТЫ И ССЫЛКИ / REFERENCES

Нормативтік құжат / Нормативный документ (НД) / Referenced Document	Бекіту / Утверждение / Approval
Қазақстан Республикасының әуе кеңістігін пайдалану және авиация қызметі туралы Об использовании воздушного пространства Республики Казахстан и деятельности авиации On the Use of the Airspace of RK and Aviation Activities	Заң № 339-IV (15.07.2010) Закон № 339-IV (15.07.2010) Law No. 339-IV (15.07.2010)
Азаматтық әуе кемелерін пайдаланушыларға арналған сертификаттау талаптары Сертификационные требования к эксплуатантам гражданских воздушных судов Certification Requirements for Civil Aircraft Operators	Бұйрық № 153 (24.02.2015) Приказ № 153 (24.02.2015) Order No. 153 (24.02.2015)
Азаматтық әуе кемелері пайдаланушысының сертификатын беру және сертификаттау ережелері Правил сертификации и выдачи сертификата эксплуатанта гражданских воздушных судов Rules for Certification and Issuance of AOC	Бұйрық № 1061 (10.11.2015) Приказ № 1061 (10.11.2015) Order No. 1061 (10.11.2015)
Правила допуска к полетам эксплуатантов авиации общего назначения Правила допуска к полетам эксплуатантов авиации общего назначения Rules for Admission to Flights of General Aviation Operators	Бұйрық № 1023 (30.10.2015) Приказ № 1023 (30.10.2015) Order No. 1023 (30.10.2015)
Қазақстан Республикасының азаматтық авиациясында ұшуларды орындау қағидалары Правила производства полетов в гражданской авиации Республики Казахстан Rules of Civil Aviation Operations	Бұйрық № 509 (28.07.2017) Приказ № 509 (28.07.2017) Order No. 509 (28.07.2017)
Қазақстан Республикасының азаматтық авиациясында ұшу жұмысын ұйымдастыру қағидалары Правила по организации летной работы в ГА РК Rules for Organization of Flight Operations	Бұйрық № 307 (20.03.2015) Приказ № 307 (20.03.2015) Order No. 307 (20.03.2015)
Ұшу экипажы мүшелерін ұшуларға жіберу қағидалары Правила допуска членов экипажа к полетам Rules for Admission of Crew Members to Flights	Бұйрық № 308 (20.03.2015) Приказ № 308 (20.03.2015) Order No. 308 (20.03.2015)
Қазақстан Республикасының азаматтық және эксперименттік авиациясы әуе кемелері экипажы мүшелерінің жұмыс уақыты мен демалыс уақытын ұйымдастыру қағидалары Правила организации рабочего времени и отдыха членов экипажей воздушных судов гражданской и экспериментальной авиации Республики Казахстан Rules for Work/Rest Time of Crew Members	Бұйрық № 250 (27.02.2015) Приказ № 250 (27.02.2015) Order No. 250 (27.02.2015)
Авиациялық персоналға біліктілік талаптары Квалификационные требования к авиационному персоналу Qualification Requirements for Aviation Personnel	Бұйрық № 362 (13.06.2011) Приказ № 362 (13.06.2011) Order No. 362 (13.06.2011)
Ұшу қауіпсіздігін қамтамасыз етуге тікелей қатысатын авиациялық персоналдың кәсіби даярлығының үлгілік бағдарламалары Типовые программы профессиональной подготовки авиационного	Бұйрық № 764 (28.09.2013) Приказ № 764 (28.09.2013) Order No. 764 (28.09.2013)

персонала, участвующего в обеспечении безопасности полетов Standard Professional Training Programs	
Авиациялық персонал куәліктерін беру және олардың қолданылу мерзімін ұзарту қағидалары Правила выдачи и продления срока действия свидетельств авиационного персонала Issuance/Extension of Aviation Personnel Certificates	Бұйрық № 750 (26.09.2013) Приказ № 750 (26.09.2013) Order No. 750 (26.09.2013)
Азаматтық әуе кемелерінде ауа арқылы қауіпті жүктерді тасымалдау нұсқаулығын бекіту туралы Об утверждении Инструкции по перевозке опасных грузов по воздуху на гражданских воздушных судах Transportation of Dangerous Goods by Air	Бұйрық № 371 (21.06.2017) Приказ № 371 (21.06.2017) Order No. 371 (21.06.2017)
Азаматтық әуе кемелері пайдаланушылары үшін ұшу қауіпсіздігін басқарудың үлгілік нұсқаулары Типовые инструкции по управлению безопасностью полетов эксплуатантов гражданских воздушных судов Standard SMS Instructions for Operators	Бұйрық № 173 (28.03.2011) Приказ № 173 (28.03.2011) Order No. 173 (28.03.2011)
Әуе көлігінде жолаушыларды, багажды және жүкті тасымалдау қағидаларын бекіту туралы Об утверждении Правил перевозки пассажиров, багажа и грузов на воздушном транспорте Carriage of Passengers, Baggage and Cargo by Air	Бұйрық № 540 (30.04.2015) Приказ № 540 (30.04.2015) Order No. 540 (30.04.2015)
Процедура по проведению проверок по поддержанию летной годности воздушных судов Процедура по проведению проверок по поддержанию летной годности воздушных судов Procedure for survey of continuing airworthiness management of aircraft	AAK-AIR-P.0518 AAK-AIR-P.0518 AAK-AIR-P.0518
Азаматтық әуе кемелерін пайдаланушыларды сертификаттау бойынша авиациялық инспекторларға арналған Нұсқамалық материал. Пайдаланушы сертификаты (ПС) Инструктивный материал для авиационных инспекторов по сертификации эксплуатантов гражданских воздушных судов. Сертификат эксплуатанта (СЭ) Guidance material (gm) for aviation inspectors on certification of civil aircraft operators. Air Operator Certificate (AOC)	AAK-OPS-M.0409 AAK-OPS-M.0409 AAK-OPS-M.0409
MNPS (NAT HLA) әуе кеңістігінде ұшуларды орындауға рұқсат беру және оған қадағалау жүргізу жөніндегі нұсқаулық материал Инструктивный материал по допуску и надзору за выполнением полетов в воздушном пространстве MNPS (NAT HLA) Guidance material on the approval and oversight of operations in MNPS airspace (NAT HLA)	AAK-OPS-P.0420b AAK-OPS-P.0420b AAK-OPS-P.0420b
Азаматтық әуе кемелері пайдаланушысының РПП-ін тексеру бойынша нұсқаулық материал Инструктивный материал по проверке РПП эксплуатанта гражданских воздушных судов Guidance material for inspection the OM of a civil aircraft operator	AAK-OPS-F.0409A AAK-OPS-F.0409A AAK-OPS-F.0409A
Демонстрациялық және арнайы демонстрациялық ұшулар бойынша нұсқаулық материал	AAK-OPS-P.0414 AAK-OPS-P.0414 AAK-OPS-P.0414

Инструктивный материал по демонстрационным и специальным демонстрационным полетам Guidance material for demonstration and special demonstration flights	
Ұзартылған ауытқу уақытындағы ұшу операциялары (EDTO) бойынша нұсқаулық материал Инструктивный материал по операциям при увеличенном времени ухода на запасной аэродром (EDTO) Guidance Material on Extended Diversion Time Operations (EDTO)	AAK-OPS-P.0405 AAK-OPS-P.0405 AAK-OPS-P.0405
Төмен көріну жағдайындағы ұшу операциялары (LVO) бойынша нұсқаулық материал Инструктивный материал по операциям при низкой видимости (LVO) Guidance Material on Low Visibility Operations (LVO)	AAK-OPS-P.0406 AAK-OPS-P.0406 AAK-OPS-P.0406
Халықаралық әуе тасымалдарын реттеу жөніндегі нұсқаулық Руководство по регулированию международных воздушных перевозок Manual on the Regulation of International Air Transport	ICAO Doc 10085 ICAO Doc 10085 ICAO Doc 10085

БӨЛІМ А

БІРІНШІ БӨЛІК - ЖАЛПЫ ЕРЕЖЕЛЕР

А.1 МАҚСАТЫ, ҚОЛДАНЫЛУ САЛАСЫ ЖӘНЕ ҚОЛДАНЫЛУЫ

1. Осы Техникалық нұсқаулық материал Қазақстан Республикасының пайдаланушысы ең төменгі навигациялық сипаттамаларға (MNPS) техникалық талаптар көзделген әуе кеңістігінде ұшуға рұқсат алу және оны сақтау үшін орындауға тиіс талаптарды, сондай-ақ мұндай рұқсатты «Қазақстанның авиациялық әкімшілігі» АҚ (ҚАӘ) беру процесін белгілейді.
2. Ол ҚАӘ берген Пайдаланушы сертификатының әрбір иесіне немесе оны алуға өтініш берушіге, егер ол осы талаптар қолданылатын Солтүстік Атлантика өңірінің әуе кеңістігінде ұшуды жоспарласа, қолданылады. Тиісті бөлігінде ол сондай-ақ АОС иесі болып табылмайтын және тиісті пайдалану рұқсатын алуға өтініш беретін пайдаланушыларға қолданылады.
3. Осы құжат пайдаланушыларға арналған. Инспекторларға арналған тиісті құжат - AAK-OPS-P.0420B, оны ҚАӘ инспекторлары осы Техникалық нұсқаулық материал бойынша берілген өтінімді бағалау кезінде қолданады. Егер осы құжаттағы талап № 509 бұйрықтан немесе оған 22-қосымшадан туындаса, мұндай талап міндетті болып табылады; осы материал сәйкестікті қалай көрсету керектігін түсіндіреді.

А.2 НОРМАТИВТІК НЕГІЗ ЖӘНЕ ӨЗЕКТІЛІК ТУРАЛЫ ЕСКЕРТПЕ

1. Нормативтік негіз
2. MNPS рұқсатын берудің ұлттық негізі - № 509 бұйрықтың 19-тарауы (арнайы рұқсаттар), оның ішінде 1453-тармағы және № 509 бұйрыққа 22-қосымша. 2026 жылғы 31 тамыздағы № 231 бұйрықпен енгізілген өзгерістерді ескере отырып, 1453-тармақ азаматтық әуе кемелерін пайдаланушыларға арналған нұсқаулық материал мен 22-қосымшаға сәйкес уәкілетті ұйымның тиісті рұқсаты болуын талап етеді. 22-қосымшаның 2-4-тармақтары навигациялық жабдық пен резервтеуге қойылатын талаптарды, оның ішінде MNPS әуе кеңістігінде ұшатын әуе кемелерінде екі жарамды алыс навигация жүйесінің (LRNS) болуын белгілейді.
3. 22-қосымшаның 5-тармағы пайдаланушыдан навигациялық және биіктік өлшеу жабдықтарына, ұшу экипажы мүшелерін даярлау бағдарламасына, MEL-ге, ұшу экипажының құрамы мен тәжірибесіне, стандартты және күтпеген жағдайлардағы рәсімдерге, мониторинг пен хабарламаларды ұсынуға, сондай-ақ техникалық қызмет көрсету бағдарламасына толықтыруға қатысты дәлелдемелер ұсынуды талап етеді. 6-тармақ рұқсаттың АОС Пайдалану ерекшеліктеріне енгізілуін көздейді. Осы құжаттың екінші және үшінші бөліктеріндегі әрбір талап осы ережелердің біріне негізделеді.
4. Өзектілік туралы ескертпе - өтінім берер алдында оқу қажет
5. «MNPS» термині осы құжатта сақталған, өйткені ол № 509 бұйрықта қолданылады. Халықаралық деңгейде бұл термин енді өзекті емес. 2016 жылғы 4 ақпанда ICAO North Atlantic MNPS Airspace атауын North Atlantic High Level Airspace (NAT HLA) деп өзгертті. Әуе кеңістігі Bodo Oceanic, Gander Oceanic, New York Oceanic East, Reykjavik, Santa Maria және Shanwick мұхиттық басқару аудандарында FL285-тен FL420-ға дейінгі сол көлемді қамтиды.
6. Пайдаланушы үшін бұл осы құжат бойынша рұқсаттың бір бөлігі болып табылатын үш практикалық салдарға әкеледі:
 - 1) Навигациялық сипаттамалар. Ескірген «6,3 NM стандартты ауытқу» өлшемі рұқсат беру үшін енді қолайлы негіз болып табылмайды. Кіру үшін RNP 4 немесе RNAV 10 (RNP 10) бойынша PBN рұқсаты қажет. Пайдаланушыда № 509 бұйрықтың 19-тарауы, 1-параграфы және 19, 20-қосымшалары бойынша ҚАӘ беретін осы PBN рұқсаты болуы тиіс. MNPS рұқсаты PBN рұқсатын алмастырмайды; ол онымен бірге беріледі.
 - 2) Деректер алмасу. NAT Data Link Mandate әуе кеңістігінің басым бөлігінде FL285 пен FL420 арасында CPDLC және ADS-C талап етеді. Пайдаланушыда тиісті деректер алмасу мүмкіндігі мен рұқсаты болуы және жарияланған ерекшеліктерді ескере отырып, әрбір ұшуда жарамды жабдық болуы тиіс.
 - 3) Анықтамалық нұсқаулық. Пайдалану жөніндегі нұсқаулар бұрынғы North Atlantic MNPS Airspace Operations Manual құжатын алмастырған ICAO NAT Doc 007 құжатына негізделеді.

ЕКІНШІ БӨЛІК - ТЕХНИКАЛЫҚ ЖӘНЕ ПАЙДАЛАНУ ТАЛАПТАРЫ

А.3 ӘУЕ КЕҢІСТІГІ ЖӘНЕ НАВИГАЦИЯЛЫҚ СИПАТТАМАЛАР

1. Әуе кеңістігі А.2-де көрсетілген мұхиттық басқару аудандарында FL285 пен FL420 аралығында орналасқан. 22-қосымшаның 3-тармағына сәйкес екі навигациялық талап қолданылады: навигация дәлдігі және тиісті пайдалану сипаттамалары бар резервтік навигациялық құралдың болуы.
2. Пайдаланушыда RNP 4 немесе RNAV 10 (RNP 10) бойынша қолданыстағы PBN рұқсаты болуы тиіс және онсыз осы әуе кеңістігіне кірмеуі керек. Бүйірлік навигация мүмкіндігі ӘК ҰПН (AFM) немесе ұшуға жарамдылықтың баламалы дереккөзі бойынша расталады. 6,3 NM стандартты ауытқуына негізделген ескірген өлшем рұқсат беру негізі ретінде қолданылмайды.

А.4 ӘУЕ КЕМЕСІНІҢ НАВИГАЦИЯЛЫҚ ЖАБДЫҒЫ

1. 22-қосымшаның 2 және 4-тармақтарына сәйкес шектеусіз пайдалануға рұқсат етілген әуе кемесі екі жарамды LRNS-пен жабдықталуы тиіс. Әрбір LRNS ретінде мына жүйелердің бірі қолданылуы мүмкін:
2. Әрбір LRNS ұшу экипажына әуе кемесінің рұқсат етілген жол сызығына қатысты орнын үздіксіз көрсетуі тиіс. Егер бағыттау автопилотпен байланыстырылса, оны қамтамасыз ететін навигациялық жүйе тиісті түрде біріктірілуге қабілетті болуы керек. LRNS талабын орындау үшін қолданылатын GNSS қондырғылары әуе кемесінің тип сертификатына, қосымша тип сертификатына немесе ҚАӘ қабылдайтын баламалы негізге сәйкес жоспарланған навигациялық функция үшін мақұлдануы тиіс.
3. LRNS уақытша бір жүйеге дейін азайған әуе кемелеріне арналған күтпеген жағдай маршруттары және жарияланған арнайы маршруттардағы кез келген ұшу Ұшуды пайдалану жөніндегі нұсқаулықта қарастырылуы және Пайдалану ерекшеліктерінде көрсетілген арнайы шарттарға сәйкес орындалуы тиіс.
 - 1) бір инерциялық навигациялық жүйе (INS);
 - 2) бір спутниктік навигациялық жүйе (GNSS); немесе
 - 3) датчиктер ретінде бір немесе бірнеше инерциялық жүйелерді (IRS) пайдаланатын бір кешенді навигациялық жүйе немесе әуе кеңістігі үшін талап етілетін навигациялық сипаттамаларға сәйкес келетін кез келген басқа жүйе.

А.5 БИКТІК ӨЛШЕУ ЖӘНЕ RVSM ӨЗАРА БАЙЛАНЫСЫ

1. Бұл әуе кеңістігі RVSM әуе кеңістігі болып табылады. Осы құжат бойынша рұқсаттың өзі RVSM эшелондарында ұшуға рұқсат бермейді. Пайдаланушы № 509 бұйрықтың қолданылатын ережелеріне (оның ішінде 1455-тармақ және одан кейінгі тармақтар) сәйкес ҚАӘ берген жеке RVSM рұқсатына ие болуы және ААК-OPS-P.0420A-TGM рәсімі бойынша биіктікті ұстау мен биіктік өлшеуге қолданылатын талаптарға сәйкестігін көрсетуі тиіс. Қолданыстағы RVSM рұқсатының дәлелі осы құжат бойынша өтінімге қоса беріледі.

А.6 БАЙЛАНЫС, БАҚЫЛАУ ЖӘНЕ БОРТТЫҚ ЖАБДЫҚ

1. Әуе кемесі мына жабдықпен жабдықталуы және әрбір ұшуда ол жарамды болуы тиіс:
 - 1) биіктікті өлшеу жүйесімен жұмыс істейтін және барометрлік биіктік туралы ақпарат беретін SSR жауап бергіші;
 - 2) пайдалануға қолданылатын өлшемдер талап еткен жағдайда борттық соқтығысуды болдырмау жүйесі (ACAS II);
 - 3) жарияланған ерекшеліктерді ескере отырып, FL285 пен FL420 арасындағы ұшулар үшін NAT Data Link Mandate талаптарына сәйкес келетін деректер алмасу жабдығы (CPDLC және ADS-C);
 - 4) маршрутқа сәйкес байланыс мүмкіндігі, оның ішінде тағайындалған «әуе-әуе» 123,45 MHz жиілігі. 121,5 MHz авариялық жиілігі күнделікті байланыс үшін пайдаланылмайды.

A.7 ПАЙДАЛАНУ РӘСІМДЕРІ

1. Ұшуды пайдалану жөніндегі нұсқаулықта 22-қосымшаның 5-тармағына сәйкес осы әуе кеңістігіне арналған ұшу алдындағы, ұшу кезіндегі және ұшудан кейінгі рәсімдер болуы тиіс. Кемінде мына мәселелер қамтылуы тиіс:

- 1) дәл UTC уақытын ұшу алдында тексеру және қажет болғанда негізгі сағатты қайта синхрондау; навигациялық жүйенің дәлдігі мен инициализациясын тексеру; биіктік өлшегіштерін тексеру; жол нүктелері координаттарын дұрыс енгізу және тәуелсіз айқас тексеру;
- 2) ұшу кезінде жол сызығын ұстау, жол нүктелеріндегі орналасуды бақылау, биіктік өлшегіш көрсеткіштерін айқас тексеру және стандартты хабарламаларды ұсыну;
- 3) навигация нашарлаған немесе істен шыққан, байланыс жоғалған, ауа райы құбылыстарын айналып өткен және қосалқы әуесайлаққа кеткен жағдайларда, оның ішінде тиісті әуе кеңістігіне жауапты орган белгілеген күтпеген жағдай рәсімдері;
- 4) жол нүктелерін енгізу қателері мен экипаждың қырағылығының төмендеуінен туындайтын өрескел навигациялық қателердің алдын алу рәсімдері.

A.8 МИНИМАЛДЫ ЖАБДЫҚ ТІЗІМІ

1. MEL 22-қосымшаның 5-тармағының 1) тармақшасына сәйкес осы әуе кеңістігіне ұшып шығу және онда пайдалану үшін орнатылуы және жарамды болуы тиіс жабдықты айқындауы керек. Онда LRNS, биіктік өлшеу, бақылау, байланыс және деректер алмасу талаптары, сондай-ақ нашарлаған конфигурациялар кезіндегі ұшып шығу шарттары немесе уақыт шектеулері көрсетілуі тиіс.

A.9 ҰШУ ЭКИПАЖЫНЫҢ ҚҰРАМЫ, ТӘЖІРИБЕСІ, ДАЯРЛЫҒЫ ЖӘНЕ ТЕКСЕРІЛУІ

1. Пайдаланушы 22-қосымшаның 5-тармағының 2) тармақшасына сәйкес осы әуе кеңістігі үшін ұшу экипажының құрамы мен тәжірибесіне қойылатын талаптарды айқындауы және бастапқы әрі мерзімді даярлауды қамтитын бекітілген даярлау және тексеру бағдарламасын белгілеуі тиіс.

2. Жерүсті даярлау бағдарламасы кемінде мыналарды қамтуы тиіс: әуе кеңістігінің навигация, бүйірлік, бойлық және тік эшелондау талаптары; Organized Track System және маршруттар құрылымы; ұшуды жоспарлау және мұхиттық рұқсаттар; байланыс және орналасу туралы хабарлау рәсімдері; Мах санын қолдану техникасы; жолды түсіру және навигацияны айқас тексеру рәсімдері; RVSM және деректер алмасу ортасы; навигация нашарлаған немесе істен шыққан кездегі рәсімдер; күтпеген жағдайлар мен авариялық рәсімдер. Практикалық даярлау мен тексеру бастапқы рұқсатқа дейін экипаждың дайындығын растауы тиіс. Мерзімді тексеру жылына кемінде бір рет жүргізіледі және кезеңдік кәсіби біліктілікті тексерумен біріктірілуі мүмкін; егер осы әуе кеңістігіндегі ұшулар он екі айдан астам уақыт орындалмаса, оларды қайта бастамас бұрын жерүсті қайталау даярлығынан өту қажет.

A.10 ТЕХНИКАЛЫҚ ҚЫЗМЕТ КӨРСЕТУ БАҒДАРЛАМАСЫНА ТОЛЫҚТЫРУ

1. Пайдаланушы 22-қосымшаның 5-тармағының 6) тармақшасына сәйкес осы әуе кеңістігінде пайдаланылатын навигациялық және биіктік өлшеу жүйелерінің ұшуға жарамдылығын қолдауды қамтитын техникалық қызмет көрсету бағдарламасына толықтыру әзірлеуі тиіс. Толықтыру ұшуға жарамдылықты қолдау ұйымымен үйлестіріледі және AFM, FCOM және MEL талаптарына сәйкес болуы тиіс.

A.11 НАВИГАЦИЯ ДӘЛДІГІН МОНИТОРИНГТЕУ ЖӘНЕ ЕСЕПТІЛІК

1. Пайдаланушы 22-қосымшаның 5-тармағының 5) тармақшасына сәйкес өз ұшуларының навигациялық сипаттамаларын мониторингтеу және ауытқулар туралы хабарлау бағдарламасын белгілеуі тиіс. Пайдаланушы осы әуе кеңістігі үшін өңірлік мониторинг тетіктерін, оның ішінде орналасу мен биіктікті ұстау мониторингін және қажетті есептерді ұсынуды қолдауы, сондай-ақ өрескел навигациялық қателер мен биіктікті ұстау ауытқуларын тергеп, олар туралы хабарлауы тиіс.

ҮШІНШІ БӨЛІК - ӨТІНІМ ЖӘНЕ РҰҚСАТ БЕРУ

А.12 ҰСЫНЫЛАТЫН ҚҰЖАТТАР

1. Пайдаланушы 22-қосымшаның 5-тармағына сәйкес Appendix 1 нысаны бойынша өтінімді мына құжаттармен бірге ұсынады:

- 1) осы әуе кеңістігіндегі ұшуларға арналған Ұшуды пайдалану жөніндегі нұсқаулыққа толықтыру;
- 2) AFM, AFM толықтырулары және талап етілетін навигациялық және биіктік өлшеу жабдығын растайтын тип сертификатының, кез келген қосымша тип сертификаттарының, сервистік бюллетеньдердің немесе сервистік хаттардың көшірмелері;
- 3) қолданыстағы PBN рұқсатының (RNP 4 немесе RNAV 10 / RNP 10) және қолданыстағы RVSM рұқсатының дәлелдері;
- 4) деректер алмасу мүмкіндігі мен рұқсатының дәлелдері (CPDLC / ADS-C);
- 5) осы әуе кеңістігіне арналған MEL ережелері;
- 6) ұшу экипажын даярлау және тексеру бағдарламасы және аяқталған даярлау мен тексерулердің дәлелдері;
- 7) техникалық қызмет көрсету бағдарламасына толықтыру;
- 8) Appendix 2 бойынша толтырылған Statement of Compliance.

А.13 РҰҚСАТ БЕРУ ПРОЦЕСІ

1. Өтінім ҚАӘ Ұшуға пайдалану департаментіне беріледі. Өтінімді алғаннан кейін Департамент директоры Ұшуға жарамдылық департаментімен жұмысты үйлестіретін жауапты ұшуға пайдалану инспекторын тағайындайды. Рұқсат беру процесі бес кезеңнен тұрады. Инспектордың тиісті іс-қимылдары AAK-OPS-P.0420B құжатында белгіленген.

- 1) 1-кезең - Алдын ала өтінім. Пайдаланушы ҚАӘ-ге бастапқы өтініш жасайды, жоспарланған ұшу көлемін растайды және қажетті PBN, RVSM және деректер алмасу рұқсаттарының бар екенін немесе қатар алынатынын растайды. ҚАӘ қолданылатын талаптар мен ұсынылатын құжаттарды растайды.
- 2) 2-кезең - Ресми өтінім. Пайдаланушы өтінімді және А.12-де көрсетілген толық құжаттар пакетін ұсынады. ҚАӘ алынғанын растайды және мазмұндық бағалау басталғанға дейін пакеттің толықтығын тексереді.
- 3) 3-кезең - Құжаттарды бағалау. Ұшуға пайдалану департаменті Ұшуды пайдалану жөніндегі нұсқаулыққа толықтыруды, рәсімдерді, даярлау бағдарламасын және навигациялық әрі биіктік өлшеу дәлелдерін бағалайды. Ұшуға жарамдылық департаменті ұшуға жарамдылық құжаттамасын, техникалық қызмет көрсету бағдарламасына толықтыруды және AFM, FCOM және MEL бойынша жүйелердің резервтелуін бағалайды. Кемшіліктерді жою үшін олар пайдаланушыға жазбаша хабарланады.
- 4) 4-кезең - Пайдалану тексеруі. ҚАӘ құжатталған рәсімдердің енгізілгенін және ұшу экипаждарының даярлықтан және тексеруден өткенін тексереді. Осы құжат бойынша рұқсат құжаттық және пайдалану бағалауына негізделеді және жеке тексеру ұшуын талап етпейді. ҚАӘ қажет деп есептеген жағдайда тексеруге ұшуларды немесе даярлау мен тексерулерді бақылау енгізілуі мүмкін.
- 5) 5-кезең - Рұқсат және Пайдалану ерекшеліктері. Барлық кемшіліктер жойылған кезде ҚАӘ рұқсат береді және 22-қосымшаның 6-тармағына сәйкес рұқсатты, оның көлемін және шарттарын көрсету үшін АОС Пайдалану ерекшеліктеріне өзгеріс енгізеді. Өтінім қабылданбаған жағдайда ҚАӘ себептерін жазбаша түрде ұсынады.

РАЗДЕЛ В

ЧАСТЬ ПЕРВАЯ - ОБЩИЕ ПОЛОЖЕНИЯ

В.1 ЦЕЛЬ, ОБЛАСТЬ ПРИМЕНЕНИЯ И ПРИМЕНИМОСТЬ

1. Настоящий Технический инструктивный материал устанавливает требования, которым должен соответствовать эксплуатант Республики Казахстан для получения и сохранения допуска к полетам в воздушном пространстве, где предусмотрены технические требования к минимальным навигационным характеристикам (MNPS), а также порядок выдачи такого допуска АО «Авиационная администрация Казахстана» (ААК).
2. Он применяется к каждому обладателю или заявителю на получение Сертификата эксплуатанта, выдаваемого ААК, который намерен выполнять полеты в воздушном пространстве Североатлантического региона, к которому применяются данные требования. В соответствующей части он также применяется к эксплуатантам, не являющимся держателями АОС, которые обращаются за соответствующим эксплуатационным допуском.
3. Настоящий документ предназначен для эксплуатантов. Соответствующим документом для инспекторов является ААК-OPS-P.0420В, которым инспекторы ААК руководствуются при оценке заявки, поданной в соответствии с настоящим Техническим инструктивным материалом. Если требование настоящего документа основано на Приказе № 509 или Приложении 22 к нему, такое требование является обязательным; настоящий материал разъясняет способ подтверждения соответствия.

В.2 НОРМАТИВНАЯ ОСНОВА И ПРИМЕЧАНИЕ ОБ АКТУАЛЬНОСТИ

2.1 Нормативная основа

Национальной основой допуска MNPS является Приказ № 509, глава 19 (специальные допуски), включая пункт 1453, совместно с Приложением 22 к Приказу № 509. С учетом изменений, внесенных Приказом № 231 от 31 августа 2026 года, пункт 1453 требует наличия соответствующего допуска уполномоченной организации в соответствии с Приложением 22 и инструктивным материалом для эксплуатантов гражданских воздушных судов. Пункты 2-4 Приложения 22 устанавливают требования к навигационному оборудованию и резервированию, включая наличие двух исправных систем дальней навигации (LRNS) на воздушных судах, выполняющих полеты в воздушном пространстве MNPS.

Пункт 5 Приложения 22 требует от эксплуатанта представить доказательства, охватывающие навигационное и высотомерное оборудование, программу подготовки членов летного экипажа, MEL, состав и опыт летного экипажа, стандартные процедуры и процедуры на случай непредвиденных обстоятельств, контроль и представление донесений, а также дополнение к программе технического обслуживания. Пункт 6 предусматривает внесение допуска в Эксплуатационные спецификации АОС. Каждое требование частей второй и третьей настоящего документа связано с одним из указанных положений.

2.2 Примечание об актуальности - ознакомиться до подачи заявки

Термин «MNPS» сохранен в настоящем документе, поскольку он используется в Приказе № 509. На международном уровне данный термин более не является актуальным. 4 февраля 2016 года ICAO переименовала воздушное пространство North Atlantic MNPS Airspace в North Atlantic High Level Airspace (NAT HLA). Воздушное пространство занимает тот же объем - от FL285 до FL420 - в океанических районах управления Bodo Oceanic, Gander Oceanic, New York Oceanic East, Reykjavik, Santa Maria и Shanwick.

Для эксплуатанта это имеет три практических последствия, которые являются частью допуска по настоящему документу:

- 1) Навигационные характеристики. Устаревший критерий «стандартное отклонение 6,3 NM» более не является приемлемым основанием для допуска. Для входа требуется допуск PBN RNP 4 или RNAV 10 (RNP 10). Эксплуатант должен иметь этот допуск PBN, выдаваемый ААК в соответствии с главой 19, параграфом 1 Приказа № 509 и Приложениями 19 и 20. Допуск MNPS не заменяет допуск PBN и выдается совместно с ним.

- 2) Передача данных. NAT Data Link Mandate требует CPDLC и ADS-C между FL285 и FL420 в большей части воздушного пространства. Эксплуатант должен иметь соответствующую возможность и допуск на передачу данных и на каждом полете иметь исправное оборудование с учетом опубликованных исключений.
- 3) Справочное руководство. Эксплуатационные указания основаны на ICAO NAT Doc 007, который заменил прежнее North Atlantic MNPS Airspace Operations Manual.

ЧАСТЬ ВТОРАЯ - ТЕХНИЧЕСКИЕ И ЭКСПЛУАТАЦИОННЫЕ ТРЕБОВАНИЯ

В.3 ВОЗДУШНОЕ ПРОСТРАНСТВО И НАВИГАЦИОННЫЕ ХАРАКТЕРИСТИКИ

1. Воздушное пространство расположено между FL285 и FL420 в океанических районах управления, перечисленных в В.2. В соответствии с пунктом 3 Приложения 22 применяются два навигационных требования: точность навигации и наличие резервного навигационного средства с соответствующими эксплуатационными характеристиками.
2. Эксплуатант должен иметь действующий допуск PBN RNP 4 или RNAV 10 (RNP 10) и не должен входить в данное воздушное пространство без такого допуска. Возможность боковой навигации подтверждается по РЛЭ (AFM) или равноценному источнику данных летной годности. Устаревший критерий стандартного отклонения 6,3 NM не применяется в качестве основания для допуска.

В.4 НАВИГАЦИОННОЕ ОБОРУДОВАНИЕ ВОЗДУШНОГО СУДНА

1. В соответствии с пунктами 2 и 4 Приложения 22 воздушное судно, допущенное к полетам без ограничений, должно быть оборудовано двумя исправными LRNS. В качестве каждой LRNS может использоваться одна из следующих систем:
2. Каждая LRNS должна обеспечивать летному экипажу непрерывную индикацию положения воздушного судна относительно разрешенной линии пути. Если путевое наведение сопряжено с автопилотом, навигационная система, обеспечивающая такое наведение, должна иметь возможность сопряжения. Установки GNSS, используемые для выполнения требования LRNS, должны быть одобрены для предполагаемой навигационной функции в соответствии с сертификатом типа воздушного судна, дополнительным сертификатом типа либо на другом эквивалентном основании, принятом ААК.
3. Маршруты действий при временном снижении конфигурации до одной LRNS, а также полеты по опубликованным специальным маршрутам должны быть отражены в Руководстве по производству полетов и подлежат специальным условиям, указанным в Эксплуатационных спецификациях.
 - 1) одна инерциальная навигационная система (INS);
 - 2) одна спутниковая навигационная система (GNSS); или
 - 3) одна комплексная навигационная система, использующая в качестве датчиков одну или несколько инерциальных систем (IRS) либо любую другую систему, соответствующую требуемым навигационным характеристикам воздушного пространства.

В.5 ВЫСОТОМЕРНОЕ ОБОРУДОВАНИЕ И ВЗАИМОСВЯЗЬ С RVSM

1. Данное воздушное пространство является воздушным пространством RVSM. Допуск по настоящему документу сам по себе не разрешает полеты на эшелонах RVSM. Эксплуатант должен отдельно иметь действующий допуск RVSM, выданный ААК в соответствии с применимыми положениями Приказа № 509 (включая пункт 1455 и последующие пункты), и подтвердить соответствие применимым требованиям по выдерживанию высоты и высотомерному оборудованию по процедуре ААК-OPS-P.0420A-TGM. Доказательство действующего допуска RVSM прилагается к заявке по настоящему документу.

В.6 СВЯЗЬ, НАБЛЮДЕНИЕ И БОРТОВОЕ ОБОРУДОВАНИЕ

1. Воздушное судно должно быть оборудовано, а оборудование должно быть исправно при каждом полете:
 - 1) ответчиком SSR, передающим барометрическую высоту и работающим совместно с системой измерения высоты;
 - 2) бортовой системой предупреждения столкновений (ACAS II), если это требуется применимыми критериями;
 - 3) оборудованием передачи данных (CPDLC и ADS-C), соответствующим NAT Data Link Mandate для полетов между FL285 и FL420, с учетом опубликованных исключений;

- 4) средствами связи, соответствующими маршруту, включая назначенную частоту «воздух-воздух» 123,45 MHz. Аварийная частота 121,5 MHz не используется для обычной связи.

В.7 ЭКСПЛУАТАЦИОННЫЕ ПРОЦЕДУРЫ

1. Руководство по производству полетов должно содержать предполетные, полетные и послеполетные процедуры для данного воздушного пространства в соответствии с пунктом 5 Приложения 22. Как минимум они должны охватывать:

- 1) предполетную проверку точного времени UTC и, при необходимости, ресинхронизацию основных часов; проверку точности и инициализации навигационной системы; проверку высотомеров; правильный ввод и независимую перекрестную проверку координат путевых точек;
- 2) выдерживание линии пути в полете, контроль положения в путевых точках, перекрестную проверку высотомерных показаний и стандартное представление донесений;
- 3) процедуры на случай непредвиденных обстоятельств, включая установленные органом, ответственным за данное воздушное пространство, при ухудшении или отказе навигации, потере связи, обходе опасных метеоявлений и уходе на запасной аэродром;
- 4) процедуры предотвращения грубых навигационных ошибок, возникающих из-за ошибок ввода путевых точек и снижения бдительности экипажа.

В.8 ПЕРЕЧЕНЬ МИНИМАЛЬНОГО ОБОРУДОВАНИЯ

1. MEL должен определять оборудование, которое должно быть установлено и исправно для выпуска в полет и эксплуатации в данном воздушном пространстве в соответствии с подпунктом 1) пункта 5 Приложения 22. В нем должны быть отражены требования к LRNS, высотомерному оборудованию, наблюдению, связи и передаче данных, а также условия выпуска или ограничения по времени при ухудшенных конфигурациях.

В.9 СОСТАВ, ОПЫТ, ПОДГОТОВКА И ПРОВЕРКА ЛЕТНОГО ЭКИПАЖА

1. Эксплуатант должен определить требования к составу и опыту летного экипажа для данного воздушного пространства в соответствии с подпунктом 2) пункта 5 Приложения 22 и установить утвержденную программу подготовки и проверки, включающую первоначальную и периодическую подготовку.
2. Программа наземной подготовки должна как минимум охватывать: требования к навигации и боковому, продольному и вертикальному эшелонированию; Organized Track System и структуру маршрутов; планирование полета и океанические разрешения; процедуры связи и передачи донесений о местоположении; технику выдерживания числа Маха; прокладку и перекрестную проверку навигации; среду RVSM и передачи данных; процедуры при ухудшении или отказе навигации; процедуры на случай непредвиденных обстоятельств и аварийные процедуры. Практическая подготовка и проверка должны подтверждать готовность экипажа до первоначального допуска. Периодическая проверка проводится не реже одного раза в год и может совмещаться с периодической проверкой профессиональной подготовки; если полеты в данном воздушном пространстве не выполнялись более двенадцати месяцев, до возобновления полетов должна быть пройдена наземная восстановительная подготовка.

В.10 ДОПОЛНЕНИЕ К ПРОГРАММЕ ТЕХНИЧЕСКОГО ОБСЛУЖИВАНИЯ

1. Эксплуатант должен разработать дополнение к программе технического обслуживания, охватывающее поддержание летной годности навигационных и высотомерных систем, используемых для выполнения полетов в данном воздушном пространстве, в соответствии с подпунктом 6) пункта 5 Приложения 22. Дополнение согласовывается с организацией по поддержанию летной годности и должно соответствовать AFM, FCOM и MEL.

В.11 МОНИТОРИНГ ТОЧНОСТИ НАВИГАЦИИ И ОТЧЕТНОСТЬ

1. Эксплуатант должен установить программу мониторинга навигационных характеристик своих полетов и представления донесений об отклонениях в соответствии с подпунктом 5) пункта 5 Приложения 22. Эксплуатант должен поддерживать региональные механизмы мониторинга данного воздушного

пространства, включая мониторинг положения и выдерживания высоты и представление требуемых отчетов, а также расследовать и сообщать о грубых навигационных ошибках и отклонениях по выдерживанию высоты.

ЧАСТЬ ТРЕТЬЯ - ЗАЯВКА И ВЫДАЧА ДОПУСКА

В.12 ПРЕДСТАВЛЯЕМЫЕ ДОКУМЕНТЫ

1. Эксплуатант подает заявку по форме Appendix 1 вместе со следующими документами в соответствии с пунктом 5 Приложения 22:

- 1) дополнение к Руководству по производству полетов для полетов в данном воздушном пространстве;
- 2) AFM, дополнения к AFM, копии сертификата типа и любых дополнительных сертификатов типа, сервисных бюллетеней или сервисных писем, подтверждающих требуемое навигационное и высотомерное оборудование;
- 3) доказательства действующего допуска PBN (RNP 4 или RNAV 10 / RNP 10) и действующего допуска RVSM;
- 4) доказательства возможности и допуска передачи данных (CPDLC / ADS-C);
- 5) положения MEL для данного воздушного пространства;
- 6) программа подготовки и проверки летных экипажей и подтверждение завершенной подготовки и проверок;
- 7) дополнение к программе технического обслуживания;
- 8) заполненный Statement of Compliance по Appendix 2.

В.13 ПРОЦЕСС ВЫДАЧИ ДОПУСКА

1. Заявка подается в Департамент летной эксплуатации ААК. После получения заявки директор Департамента назначает ответственного инспектора по летной эксплуатации, который координирует работу с Департаментом летной годности. Процесс допуска состоит из пяти этапов. Соответствующие действия инспектора установлены в AAK-OPS-P.0420B.

- 1) Этап 1 - Предварительное обращение. Эксплуатант первоначально обращается в ААК, подтверждает предполагаемый объем полетов и наличие либо параллельное получение необходимых допусков PBN, RVSM и передачи данных. ААК подтверждает применимые требования и перечень представляемых документов.
- 2) Этап 2 - Официальная заявка. Эксплуатант подает заявку и полный комплект документов, указанный в В.12. ААК подтверждает получение и полноту комплекта до начала содержательной оценки.
- 3) Этап 3 - Оценка документации. Департамент летной эксплуатации оценивает дополнение к Руководству по производству полетов, процедуры, программу подготовки и навигационные и высотомерные доказательства. Департамент летной годности оценивает документацию по летной годности, дополнение к программе технического обслуживания и резервирование систем по AFM, FCOM и MEL. Недостатки направляются эксплуатанту письменно для устранения.
- 4) Этап 4 - Эксплуатационная проверка. ААК проверяет внедрение документированных процедур и прохождение подготовки и проверок летными экипажами. Допуск по настоящему документу основан на документарной и эксплуатационной оценке и не требует отдельного проверочного полета. При необходимости ААК может включить наблюдение за полетами либо подготовкой и проверками.
- 5) Этап 5 - Допуск и Эксплуатационные спецификации. После устранения всех недостатков ААК выдает допуск и вносит изменение в Эксплуатационные спецификации АОС с указанием разрешения, его объема и условий в соответствии с пунктом 6 Приложения 22. В случае отказа ААК предоставляет письменное изложение причин.

SECTION C

PART 1 — GENERAL

Chapter 1. Purpose, Scope and Applicability

This Guidance Material sets out the requirements an operator of the Republic of Kazakhstan shall meet to obtain and retain approval for flights in airspace where technical requirements for minimum navigation performance specifications (MNPS) are provided, and the process by which that approval is granted by Aviation Administration of Kazakhstan JSC (AAK).

It applies to every holder of, or applicant for, an Air Operator Certificate issued by AAK that intends to operate in the North Atlantic Region airspace to which these requirements apply. It also applies, so far as relevant, to non-AOC operators seeking a corresponding operational authorization.

This document is addressed to operators. The corresponding inspector-facing document is AAK-GM-FOPS.0422, which AAK inspectors use to evaluate an application made under this Guidance Material. Where a requirement in this document is drawn from Order 509 or its Annex 22, the requirement is mandatory; the guidance explains how compliance is demonstrated.

Chapter 2. Regulatory Basis and Currency Note

2.1 Regulatory basis

The national basis for MNPS approval is Order 509, Chapter 19 (Special Approvals), Paragraph 2, items 1453 and 1454, which are given effect through Annex 22 to Order 509. Under item 1453, flights in MNPS airspace may be performed only with the permit of the authorized organization. Under item 1454 and Annex 22, the aircraft shall be equipped with two serviceable Long-Range Navigation Systems (LRNS).

Annex 22, item 5, requires the operator to provide evidence covering navigation and altimetry equipment, a flight crew training program, the Minimum Equipment List, flight crew composition and experience, standard and contingency procedures, control and reporting, and a maintenance program supplement. Item 6 records that approval is entered in the operational specifications of the AOC. Every requirement in Part Two and Part Three of this document traces to one of these provisions.

2.2 Currency note - read before applying

The term "MNPS" is retained in this document because it is the term used by Order 509. Internationally, the term is no longer current. **On 4 February 2016 ICAO re-designated the North Atlantic MNPS Airspace as North Atlantic High Level Airspace (NAT HLA).** The airspace occupies the same volume, FL285 to FL420, within the Bodo Oceanic, Gander Oceanic, New York Oceanic East, Reykjavik, Santa Maria and Shanwick oceanic control areas.

This has three practical consequences for the operator, all of which form part of the approval under this document:

- 1) **Navigation performance.** The legacy "6.3 NM standard deviation" criterion is no longer an acceptable basis for approval. Entry now requires a Performance-Based Navigation approval for RNP 4 or RNAV 10 (RNP 10). The operator shall hold that PBN approval, which AAK grants under Order 509, Chapter

19, Paragraph 1 and Annexes 19 and 20. This MNPS approval does not replace the PBN approval; it is granted in conjunction with it.

- 2) **Data link.** The NAT Data Link Mandate requires CPDLC and ADS-C between FL285 and FL420 through most of the airspace. The operator shall hold the corresponding data link capability and approval and shall carry serviceable equipment on each flight, subject to the published exceptions.
- 3) **Reference manual.** Operational guidance is drawn from ICAO NAT Doc 007, which replaced the former North Atlantic MNPS Airspace Operations Manual.

PART TWO - TECHNICAL AND OPERATIONAL REQUIREMENTS

Chapter 3. Airspace and Navigation Performance

The airspace lies between FL285 and FL420 within the oceanic control areas listed in Chapter 2.2. Two navigation requirements apply, in accordance with Annex 22, item 3: accuracy of navigation, and the availability of a backup navigational aid with appropriate operational characteristics.

The operator shall hold, and shall not enter the airspace without, a valid PBN approval for RNP 4 or RNAV 10 (RNP 10). Lateral navigation capability shall be established from the Aircraft Flight Manual or equivalent airworthiness source. The dead legacy criterion based on a 6.3 NM standard deviation is not used as an approval basis.

Chapter 4. Aircraft Navigation Equipment

Under Annex 22, items 2 and 4, and Order 509 item 1454, an aircraft approved for unrestricted operation shall be equipped with two serviceable LRNS. Each LRNS may be one of the following:

- a) one inertial navigation system (INS);
- b) one satellite navigation system (GNSS); or
- c) one integrated navigation system using as sensors one or more inertial systems (IRS) or any other system that meets the navigation performance required for the airspace.

Each LRNS shall provide the flight crew with a continuous indication of the aircraft position relative to the cleared track. Where course guidance is coupled to the autopilot, the navigation system providing that guidance shall be capable of being coupled. GNSS installations used to meet the LRNS requirement shall be approved for the intended navigation function under the aircraft type certificate, a supplemental type certificate, or an equivalent basis accepted by AAK.

Contingency routings for aircraft temporarily reduced to a single LRNS, and any operation on published special routes, shall be addressed in the Operations Manual and are subject to the specific conditions stated in the operational specifications.

Chapter 5. Altimetry and RVSM Interface

The airspace is RVSM airspace. Approval under this document does not by itself authorize operation at RVSM levels. The operator shall separately hold RVSM approval, granted by AAK under Order 509, Chapter 19, Paragraph 3, and shall demonstrate compliance with the Minimum Aircraft System Performance Specifications (MASPS) for altimetry through the process set out in AAK-OPS-P.0421. Evidence of a current RVSM approval shall accompany the application made under this document.

Chapter 6. Communications, Surveillance and Airborne Equipment

The aircraft shall be equipped, and the equipment shall be serviceable on each flight, with:

- a) an SSR transponder providing pressure-altitude reporting, operable with the altitude-measuring system;
- b) an airborne collision avoidance system (ACAS II) where required by the criteria applicable to the operation;

- c) data link equipment (CPDLC and ADS-C) meeting the NAT Data Link Mandate for operations between FL285 and FL420, subject to published exceptions; and
- d) communications capability appropriate to the route, including the designated air-to-air frequency 123.45 MHz. The emergency frequency 121.5 MHz is not used for routine communication.

Chapter 7. Operating Procedures

The Operations Manual shall contain pre-flight, in-flight and post-flight procedures for the airspace, in accordance with Annex 22, item 5. As a minimum these shall address:

- a) pre-flight verification of accurate UTC time and, where applicable, master-clock resynchronization; verification of navigation system accuracy and initialization; altimeter checks; and correct insertion and independent cross-check of waypoint coordinates;
- b) in-flight track-keeping, position monitoring at waypoints, altimetry cross-checks, and standard reporting;
- c) contingency procedures, including those specified by the authority responsible for the airspace, for navigation degradation or failure, loss of communication, weather avoidance, and diversion; and
- d) procedures to guard against gross navigation errors arising from waypoint-entry mistakes and from crew complacency.

Chapter 8. Minimum Equipment List

The MEL shall define the equipment that shall be installed and serviceable for dispatch into and operation within the airspace, in accordance with Annex 22, item 5(1). It shall reflect the LRNS, altimetry, surveillance, communication and data link requirements of this Part, and any dispatch conditions or time limits associated with degraded configurations.

Chapter 9. Flight Crew Composition, Experience, Training and Checking

The operator shall define the flight crew composition and experience requirements for the airspace, in accordance with Annex 22, item 5(2), and shall establish an approved training and checking program covering initial and recurrent training.

The ground training curriculum shall address, as a minimum: the navigation, lateral, longitudinal and vertical separation requirements of the airspace; the Organized Track System and route structure; flight planning and oceanic clearances; communication and position-reporting procedures; Mach number technique; plotting and navigation cross-check procedures; the RVSM and data link environment; procedures for navigation degradation or failure; and contingency and emergency procedures. Practical and check training shall establish crew readiness before initial clearance. Recurrent verification shall be conducted at least annually and may be combined with the periodic proficiency check; where operation in the airspace has lapsed for more than twelve months, refresher ground training shall be completed before further operation.

Chapter 10. Maintenance Program Supplement

The operator shall develop a supplement to the maintenance program addressing the continued airworthiness of the navigation and altimetry systems relied upon for the airspace, in accordance with Annex 22, item 5(6).

The supplement shall be coordinated with the continuing airworthiness organization and shall be consistent with the AFM, the FCOM and the MEL.

Chapter 11. Navigation Accuracy Monitoring and Reporting

The operator shall establish a program to monitor the navigation performance of its flights and to report deviations, in accordance with Annex 22, item 5(5). The operator shall support the regional monitoring arrangements for the airspace, including position and height-keeping monitoring and the submission of required reports, and shall investigate and report gross navigation errors and altitude-keeping deviations.

PART THREE - APPLICATION AND APPROVAL

Chapter 12. Documents to be Submitted

The operator shall submit the application at Appendix A, together with the following, in accordance with Annex 22, item 5:

- a) Operations Manual supplement for operations in the airspace;
- b) AFM, AFM supplements, and copies of the type certificate and any supplemental type certificates, service bulletins or service letters evidencing the required navigation and altimetry equipment;
- c) evidence of the current PBN approval (RNP 4 or RNAV 10 / RNP 10) and of the current RVSM approval;
- d) evidence of data link capability and approval (CPDLC / ADS-C);
- e) Minimum Equipment List provisions for the airspace;
- f) flight crew training and checking program, and evidence of crew training and checking completed;
- g) maintenance program supplement; and
- h) the completed Statement of Compliance at Appendix B.

Chapter 13. Approval Process

The application is made to the Flight Operations Department of AAK. On receipt, the head of the department appoints a responsible flight operations inspector, who coordinates with the Airworthiness Department. The approval follows five phases. The corresponding inspector actions are in AAK-GM-FOPS.0422.

13.1 Phase 1 - Pre-application

The operator makes initial contact with AAK, confirms the intended scope of operation, and confirms that the prerequisite PBN, RVSM and data link approvals are held or are being obtained in parallel. AAK confirms the applicable requirements and the documents to be submitted.

13.2 Phase 2 - Formal application

The operator submits the application and the complete document package listed in Chapter 12. AAK acknowledges receipt and confirms whether the package is complete before substantive evaluation begins.

13.3 Phase 3 - Document evaluation

The Flight Operations Department evaluates the Operations Manual supplement, procedures, training program, and the navigation and altimetry evidence. The Airworthiness Department evaluates the airworthiness documentation, the maintenance program supplement, and system redundancy from the AFM, FCOM and MEL. Deficiencies are notified to the operator in writing for correction.

13.4 Phase 4 - Operational verification

AAK verifies that the documented procedures are implemented and that flight crews are trained and checked. Approval under this document is documentary and operational; it does not require a dedicated validation flight. Where AAK considers it necessary, verification may include observation of operations or of training and checking.

13.5 Phase 5 - Approval and operational specifications

When all deficiencies are resolved, AAK approves the operation and amends the operational specifications of the AOC to record the authorization, its scope and any conditions, in accordance with Annex 22, item 6. Where the application is refused, AAK provides a written statement of the reasons.

ҚОСЫМШАЛАР / ПРИЛОЖЕНИЯ / APPENDICES

Қосымша/ Приложение/ Appendix	Нысан атауы / Наименование формы / Form title
1	MNPS пайдалану рұқсатын алуға өтінім / Заявка на получение эксплуатационного допуска MNPS / Application for MNPS Operational Approval
2	Сәйкестік туралы мәлімдеме / Заявление о соответствии / Statement of Compliance

ҚОСЫМША / ПРИЛОЖЕНИЕ / APPENDIX 1

**MNPS пайдалану рұқсатын алуға өтінім /
Заявка на получение эксплуатационного допуска MNPS /
Application for MNPS Operational Approval**

To: Flight Operations Department, Aviation Administration of Kazakhstan JSC.

Applicant (operator): _____

AOC number: _____

Address: _____

Telephone: _____

E-mail: _____

Responsible post-holder: _____

Planned start date of operations: _____

Aircraft covered by this application:

Type / series	Registration	LRNS fit	PBN / RVSM / data link approval refs

The applicant undertakes to allow AAK to exercise oversight of the organization, provision and conduct of the operations covered by this application.

Accountable manager: _____ **Signature / date:** _____

ҚОСЫМША / ПРИЛОЖЕНИЕ / APPENDIX 2

Сәйкестік туралы мәлімдеме / Заявление о соответствии / Statement of Compliance

The operator states compliance with each item below by reference to the location of the evidence in its documentation. AAK verifies each entry during evaluation. Where an item is not applicable, the operator states the reason.

No.	Requirement (Order 509 Annex 22 / TGM)	Yes	No	Reference / remarks
1	Екі жарамды LRNS орнатылған және мақұлданған (22-қосымша, 4-тармақ; A/B/C.4) / Установлены и одобрены две исправные LRNS (Приложение 22, пункт 4; A/B/C.4) / Two serviceable LRNS installed and approved (Annex 22 item 4; A/B/C.4)			
2	Жол сызығын үздіксіз көрсету және қолданылатын жерде автопилотпен байланыстыру (22-қосымша, 2-тармақ; A/B/C.4) / Непрерывная индикация линии пути и, где применимо, сопряжение с автопилотом (Приложение 22, пункт 2; A/B/C.4) / Continuous track indication and, where used, autopilot coupling (Annex 22 item 2; A/B/C.4)			
3	Қолданыстағы PBN рұқсаты - RNP 4 немесе RNAV 10 / RNP 10 (A/B/C.2, A/B/C.3) / Действующий допуск PBN - RNP 4 или RNAV 10 / RNP 10 (A/B/C.2, A/B/C.3) / Current PBN approval held - RNP 4 or RNAV 10 / RNP 10 (A/B/C.2, A/B/C.3)			
4	Қолданыстағы RVSM рұқсаты және биіктік өлшеу талаптарына сәйкестік (A/B/C.5) / Действующий допуск RVSM и соответствие требованиям к высотному оборудованию (A/B/C.5) / Current RVSM approval held and altimetry requirements demonstrated (A/B/C.5)			
5	Деректер алмасу мүмкіндігі және рұқсаты - CPDLC / ADS-C (A/B/C.2, A/B/C.6) / Возможность и допуск передачи данных - CPDLC / ADS-C (A/B/C.2, A/B/C.6) / Data link capability and approval - CPDLC / ADS-C (A/B/C.2, A/B/C.6)			
6	SSR жауап беріші, қажет болғанда ACAS II және байланыс құралдары (A/B/C.6) / Ответчик SSR, ACAS II при необходимости и средства связи (A/B/C.6) / SSR transponder, ACAS II where required, communications (A/B/C.6)			
7	Осы әуе кеңістігіне арналған MEL ережелері (22-қосымша, 5(1); A/B/C.8) / Положения MEL для данного воздушного пространства (Приложение 22, 5(1); A/B/C.8) / MEL provisions for the airspace (Annex 22 item 5(1); A/B/C.8)			
8	Ұшу экипажының құрамы мен тәжірибесі айқындалған (22-қосымша, 5(2); A/B/C.9) / Определены состав и опыт летного экипажа (Приложение 22, 5(2); A/B/C.9) / Flight crew composition and experience defined (Annex 22 item 5(2); A/B/C.9)			

9	ОМ-да стандартты және күтпеген жағдайлардағы рәсімдер (22-қосымша, 5(3),(4); A/B/C.7) / Стандартные процедуры и процедуры на случай непредвиденных обстоятельств в ОМ (Приложение 22, 5(3),(4); A/B/C.7) / Standard and contingency procedures in the OM (Annex 22 item 5(3),(4); A/B/C.7)			
10	Ұшу экипажын даярлау және тексеру бағдарламасы мақұлданған (22-қосымша, 5; A/B/C.9) / Утверждена программа подготовки и проверки летного экипажа (Приложение 22, 5; A/B/C.9) / Flight crew training and checking program approved (Annex 22 item 5; A/B/C.9)			
11	Навигация дәлдігін мониторингтеу және есептілік (22-қосымша, 5(5); A/B/C.11) / Мониторинг точности навигации и отчетность (Приложение 22, 5(5); A/B/C.11) / Navigation accuracy monitoring and reporting (Annex 22 item 5(5); A/B/C.11)			
12	Техникалық қызмет көрсету бағдарламасына толықтыру (22-қосымша, 5(6); A/B/C.10) / Дополнение к программе технического обслуживания (Приложение 22, 5(6); A/B/C.10) / Maintenance program supplement (Annex 22 item 5(6); A/B/C.10)			
Name (Print)		Signature	Date (DD/MM/YYYY)	Stamp / Seal of Operator
				(Official Stamp)
Title / Position			Place	